

מוטעבי תורת זילים

פרשת מצורע – חומרת טומאת הנידה

התורה טמאה את האשה שראתה דם נידה שנאמר "וְאִשָּׁה כִּי תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זָבָה בְּבִשְׂרָהּ שְׁבַע יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָהּ וְכָל הַנִּגַּע בָּהּ טָמֵא עַד הָעֶרְב" (ויקרא טו, יט), וכן אסרה קירבה אליה שנאמר "וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדְתָהּ טָמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עִרְוָתָהּ" (ויקרא יח, יט), ועוד גזרה עונש כרת לאדם הקרב אליה שנאמר "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת אִשָּׁה דָּוָה וְגִלָּהָ אֶת עִרְוָתָהּ אֶת מְקוֹרָהּ הֵעָרָה וְהוּא גִלְתָּהּ אֶת מְקוֹר דָּמֶיהָ וְנִכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם מִקָּרֵב עִמָּם" (ויקרא כ, יח).

ויש להבין, מדוע ה' יתברך אסר קירבה לאשה הטמאה בטומאת הנידה, למרות שטומאה זו מגיעה לכל הנשים בדרך הטבע?

טומאת הנידה התחילה מהזוהמא שהטיל הנחש הקדמון בחוה

כאשר הקב"ה יצר את חוה הוא עשה שיזופיה יהיה יותר מכל הנבראים והביאה לפני אדם הראשון שנאמר "וַיִּכְנֹן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם וַיִּבְרָאָהּ אֵל הָאָדָם" (בראשית ב, כב) (וזהר פרשת בשלח דף נה ע"א ד"ה רבי יצחק אמר). ויופיה של חוה היה רב מאוד עד שהיה קשה לבריות להסתכל בה (וזהר פרשת קדושים דף פג ע"ב ד"ה ויתנין שפירו דאדם' מהירעיא מהימנא). אז הלך הס"מ ו'רכב' על גבי הנחש הקדמון (שפתי כהן על התורה' פרשת חיי שרה ד"ה ויקח העבד עשרה גמלים' מפרקי דרבי אליעזר) שהיה נראה כדמותו של הגמל (בראשית רבה' יט אות א, וזהר פרשת בראשית דף לה ע"ב מהשמטות הוזהר סימן לד, 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יג ד"ה הקנאה והתאוה והכבוד, 'ספר הבהיר' לר' נחוניא בן הקנה בסוף הספר אות ר' ד"ה שאלו תלמידיו, 'שפתי כהן על התורה' פרשת חיי שרה ד"ה ויקח העבד עשרה גמלים' מפרקי דרבי אליעזר) היות שצוארו היה ארוך וכאשר הוא הלך על רגליו היה גופו מתקמט עולה ויורד כמו חטוטרט של גמלים, מתוך ריכוזותו הרבה (רד"ל' בפירושו על 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יג ד"ה והיה דמותו כמין גמל). וכשראה הנחש הקדמון את חוה הוא חשק בה (מגלה צפונות' חלק א למחבר 'שבט מוסר' פרשת לך לך דף לו ע"א ד"ה אמנם נראה בהיות) וביקש להרוג את האדם הראשון על מנת לקחתה לעצמו (ישמו אברהם' לר' אברהם פאלאגי מערכת א אות ז).

הנחש דיבר עם חוה ונתן לה עצה לאכול מעץ הדעת "כִּי יֵדַע אֱלֹקִים כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקַחוּ עֵינֵיכֶם וְהִיִּיתֶם כְּאֱלֹקִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע" (בראשית ג, ה) (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש על חוה). ומטרתו היתה שאדם הראשון גם יאכל מהעץ ואז ימות כפי שאמר לו הבורא "כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב, יז) ואז הוא הנחש יישא את חוה אשתו (ברכת טוב' לר' משה נראל הכהן תחילת פרשת חיי שרה דף יז ע"א). ועוד הנחש ביקש שעל ידי כן יסור מעליו שלטונו של אדם הראשון, כי נמסרו בידיו כל המלאכים והוא בכללם כפי שנאמר לאדם "וַיִּרְדּוּ בְּגִת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה" (בראשית א, כח) וגם המלאכים נקראים "עוֹף הַשָּׁמַיִם" (ראה 'בראשית רבה' ג, ח) שנאמר "וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְשָׂרְצוֹ הַמַּיִם שְׂרָץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף עֵצוֹף עַל הָאָרֶץ עַל פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם" (בראשית א, כ) (זרע ברך' לר' ברכיה ברך פרשת בראשית ד"ה אמנם כד' בשם מדרש וזהר. וראה 'פרקי דרבי אליעזר' פרק יג). ואכן על פי עצתו של הנחש הלכה חוה ואכלה מעץ הדעת טוב ורע והאכילה גם את אדם הראשון שנאמר "וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאֱוָה הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד הָעֵץ לְהִשְׁפִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּה וַיֹּאכְלוּ" (בראשית ג, ו).

ואז הנחש קלקל עם חוה כפי שנאמר "הַנְּחָשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וְאֹכְלוּ" (בראשית ג, יג) (גמ' שבת דף קמו ע"א ועפ"י רש"י שם ד"ה כשבא נחש על חוה), כאשר "הִשְׁיֵאֲנִי" הוא לשון 'נישואין' (רש"י גמ' סוטה דף ט ע"א ד"ה הנחש הקדמון), וזוה הטיל בה 'זוהמא' (ספר הליקוט' להארי"י ז"ל פרשת שמות על הפסוק וירא מלאך ה' ד"ה וצריך, זרע ברך' על התורה לר' ברכיה ברך פרשת בראשית ד"ה אמנם כד', 'השלי"ה הקדוש' תורה שכתבת פרשת בחוקותי ד"ה והנה חוה חטאה) שהיא טומאת הנידה (תיקוני זוהר' תיקון סט דף קיח סוף ע"ב ד"ה נע ונד) לכן השם 'נדה' הוא בגמטריא 'זוהמא' כנגד זוהמת הנחש שהוטלה בה. ולזה רומזת 'מסכת נדה' שנקראה על ידי רבותינו דווקא 'נדה' בלשון יחיד, ולא 'נדות' בלשון רבים (הקדמה לספר 'סמיכת חכמים' של ר' נפתלי כץ בדף סד ע"ב ד"ה ועוד נ"ל לפרש על פג). ואחרי שחוה ראתה נדה (ומקור חכמה' למרה"ל פוחוביצר בחלק 'חומר איסור סתם יינם' דף לה סוף ע"ב ד"ה ותוכן ענין איסור) היה עמה אדם הראשון בעת טומאת נידתה (ספר הליקוט' להארי"י ז"ל פרשת שמות על הפסוק וירא מלאך ה' ד"ה וצריך) ושלב ממנה מטומאתה ונעשה על ידי כן בדין של 'זב'. ולזה רומזת 'מסכת זבים' שנקראה על ידי רבותינו 'זבים' בלשון רבים ולא 'זב' בלשון יחיד, כי דווקא 'זבים' יוצא בגמטריא 'זוהמא' (הקדמה לסמיכת חכמים' דף סד ע"ב ד"ה ועוד נ"ל לפרש).

בעקבות חטא עץ הדעת טוב ורע נגזר על חוה שהיא תהיה תמיד בדם נידתה. אך אחרי שנוסף לאדם הראשון חיים ארוכים עם קבלת תשובתו (הקדמה לספר 'סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ דף סג ע"ב ד"ה ונ"ל שזה יהיה פלוגת) והתקיימה בו הגזירה "כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב, יז) לפי יומן של הקב"ה שהוא אלף שנה כפי שנאמר "כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוּל" (תהלים צ, ד) (ברית שלום' לר' פינחס בן פילטא פרשת אמור דף עח ע"ב טור ב ד"ה על פי הדברים) אז כך היה גם עם חוה שהיתה צריכה למות מיד ובחסד ה' האריך ימיה כדי שלא יישאר אדם הראשון לבדו (מטעם המלך' לר' עמרם חיים חלק רביעי סימן תקעא ערך נדה ובלח). באותה העת גם השתנתה גזירתה שלא תתמיד עליה דם הנידה אלא שתהיה לה 'וסת קבועה' לעיתים מתחלפים ותוכל להאריך ימים בטהרתה (הקדמה לספר 'סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ דף סג ע"ב ד"ה ונ"ל שזה יהיה פלוגת). וכך מאותה 'הזוהמא' שהיתה בתוך חוה נעשה לה וסת (מאה שערים' המיוחס לרקנאטי על טעמי המצוות שער ארבעים ותשע ד"ה ועל דרך האמת) ובאה גם הוסת נידות לכל הנשים בעולם (מאה שערים' המיוחס לרקנאטי על טעמי המצוות שער ארבעים ותשע ד"ה ועל דרך האמת, 'אשל אברהם' לר' אברהם טוביאיאה על טעמי המצוות ביאור מצוה לח ד"ה שישא כ"ג בתולה).

הזוהמא של הנחש הלכה ופחתה במשך הדורות, וכאשר עם ישראל היו במעמד הר סיני פסקה (גמ' שבת דף קמו ע"א) מהם הזוהמא שהטיל הנחש בחוה, ונתקן חטא אדם הראשון. ובעקבות זה נרפאו בעלי המומים שבישראל, כי המומים התהוו מכוח חטא אדם ראשון (סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף קמו ע"א ד"ה ונ"ל דפליגי בהא דאייתא וד"ה ועתה נחזור) שכל דבר שיש בו 'פגם' הוא חלקו של 'הנחש' (עפ"י גליא רזיאי' לר' אברהם תלמיד הארי"י ז"ל דף יא ע"א טור ב). ואז נשות ישראל התרפאו מ'טומאת הנדה' כי היא היתה בכלל המומים שהתהוו, ואדרבא היא היתה עיקרית שבהם (סמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף קמו ע"א ד"ה ונ"ל דפליגי בהא דאייתא וד"ה ועתה נחזור). אך לאחר שעם ישראל חטאו בעגל חזרה עליהם 'זוהמת הנחש' (יהאלשיך

הקדושי' במדבר יט פסוקים א-ב ד"ה אמנם הנה) ועמה חזרו גם כל המומים לאותם אלו שהתראו במתן תורה. ולכן גם הנשים חזרו לנדתן אף שהן לא חטאו בחטא העגל (ראה' במדבר רבה' כא, ז), והטעם בזה משום שעיקר הפגם והחטא של אדם הראשון היה על ידי חוה לכן עתה הופקד על הנשים שוב עיון האשה הראשונה בעולם והן חזרו לנדתן (יסמיכת חכמים' לר' נפתלי כץ בהקדמה דף מו ע"א ד"ה וני"ל דפליגי בהא דאיתא) (להרחבה על בעלי המומים ראה מאמרנו לפרשת אמור – יומי האדם והבהמה).

כשברא הקב"ה את עולמו, הוא היה חפץ שלא יהיה אפשרות לכוחות 'החיצוניים' לפגוע או להשפיע על האשה ולא יהיה לה דם נידה אלא רק דם בתולים טהור (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קנט ד"ה צריך להתרחק) **שהותר לישראל** (ישתי ידות' על התורה לר' אברהם חזקוני בתחילת פרשת קדושים דף פו ע"א ד"ה טור א ד"ה איתא במדרש), וכפי שנתקן על ידי הגאונים בנוסח התפילה לרואה דם בתולים "ברוך אשר צָג אגוז בגן עדן שושנת העמקים בל ימשול זר במעין חתום על כן אילת אהבים ויעלת חן שמרה בטהרה וחוק לא הפרה ברוך הבוחר בזרעו של אברהם" (ראה 'אבודרהם' ברכת נישואין ד"ה 'ברכת בתולים' בשם ספר 'הלכות גדולות'), "זר" הכוונה לס"מ שהוא נחש הקדמוני אשר הטיל זוהמא בחוה לאחר שחטאה, והכוונה של הבורא היתה שהוא לא יוכל למשול באשה. אך אחרי שחטאה הוא החל למשול בה והטיל בה טומאה קשה וחמורה (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז על טעמי המצוות מצוה קנט ד"ה צריך להתרחק), **שמסתלקת ממנה רק לאחר שמכניסה את כל אבריה וגידיה פְּמָקָה המים ונטהרת מטומאתה** (יבאר מים חיים' לר' חיים מצ'רנוביץ פרשת מקץ על פסוק לג ופסוק לה ד"ה ועתה ירא) (להרחבה על עניין סילוק הטומאה על ידי הטבילה במקוה טהרה ראה מאמרנו לפרשת תזריע – מעלת הטהרה במקוה).

בימים ראשונים גם הגויים היו זהירים בהרחקה מטומאת הנידה

כאשר הגיעו שלושת המלאכים לבשר לאברהם אבינו על הולדת יצחק וכדי לרפא אתו ולהפוך את סדום, רצה אברהם אבינו לכבד אותם בלחם שנאמר "ואקחה פת לחם ויסעדו לפֶּקֶם אחר תַּעֲבְרוּ כִּי עַל כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל עֲבֹדְכֶם וַיֹּאמְרוּ כִּן תַּעֲשֶׂה פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְתָּ: וַיִּמְהַר אֲבָרְהָם הָאֱהֱלָה אֶל שָׂרָה וַיֹּאמֶר מֵהָרִי שְׁלֹשׁ סָאִים קָמַח סֹלֶת לֹשִׁי וְעָשִׂי עֲגוֹת" (בראשית יח, ה-ו). אך למעשה הוא לא הגיש להם לחם אלא רק "וַיִּקַּח חֲמֵאָה וְחֶלֶב וַיִּבֶן הַבֶּקֶר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לַפְּנִיָּהּ וְהוּא עֹמֵד עָלֶיהָ תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ" (בראשית יח, ח) וזה משום שחזר להיות לשרה אשתו 'אֶרֶץ כְּנָעִים' באותה העת, כלומר שהיא ראתה דם נידה (ראה רש"י בראשית יח, ח ד"ה ויקח חמאה), **ואברהם אבינו הרגיש בְּעֵיִן שְׂכָלוֹ שְׁעוּמָדִים לפניו מלאכים ושהם משרי המרכבה העליונה, לכן לא רצה להביא לפנייהם את הלחם שנטמא טומאה חמורה כל כך של טומאת הנידה משרה אימנו** (יחוט של חסד' פרשת וירא ד"ה ויקח חמאה. וראה 'שפתי חכמים' בראשית יח, ח שלעניין אכילת בשר בחלב 'אברהם אבינו הקדים להם את החלב והחמאה לפני הבשר ועשה קינוח והדחה ביניהם).

וכן אצל רחל אמנו, לאחר שלבן רדף והשיג את יעקב אבינו, הוא מישש באוהלים של רחל ולא בנותיו ולא מצא את העבודה זרה שגנבה ממנו רחל לפי שהיו על הגמלים והיא היתה יושבת עליהם. וכאשר הגיע לבן אביה אליה, היא התנצלה באומרה שראתה דם נידה ולכן היא לא קמה שנאמר "וַיִּתְאַמַּר אֶל אֲבִיהָ אֵל יְחִיר בְּעֵינָי אֲדָנָי כִּי לֹא אוֹכַל לָקוּם מִפְּנֵי כִּי דָרְךָ נָשִׂים לִי" (בראשית לא, לה). **וכשלבן שמע זאת הוא לא השיב לה דבר ולא דיבר איתה יותר** (ישפתי כהן על התורה' פרשת תזריע ד"ה ואם הוא, 'רבינו בחיי' פרשת תזריע פרק יב ד"ה כימי נדת דוּתָה תטמא) **מאומה** (ניור הקדושי' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כב, ז ד"ה וכתב היפ"ת), **לפי שהאמין כי אפילו הדיבור עם האשה הנידה מזיק, ולכן לא רצה להינזק** (ישפתי כהן על התורה' פרשת תזריע ד"ה ואם הוא, 'רבינו בחיי' פרשת תזריע יב ד"ה כימי נדת דוּתָה תטמא). **כנגד זה רחל התנצלה שאמנם היא ראויה לפחות לקום ולנשק את ידיו אבל גם לקום וללכת באוהל היא לא יכולה, שמא הוא ידרוך בעפר הטמא שעליה היא דרכה** (רמב"ן בראשית לא, לה), **והדריכה במקום בו דורכת הנידה בתחילת נידתה מזיקה** (ישפתי כהן על התורה' לר' מרדכי הכהן מארס צובא בפרשת תזריע ד"ה או נאמר ספחת. וראה 'מאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער ארבעים ותשע ד"ה וטעם מצוה זו על דרך הפשט).

דם הנידה קיים גם אצל נשות הגויים והם היו מתרחקים מהאשה (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קנט) **ריחוק גדול** (מאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער ארבעים ותשע ד"ה וטעם מצוה זו על דרך הפשט) **כאשר היא היתה שופעת דמים** (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קנט), **והיו מרחיקים אותה ומבדילים אותה משאר האנשים בזמן נידותה והיתה לובשת שחורים ומטמאה מה שנגעה בו ואפילו את האדמה שדרכה עליה** (רמב"ן בראשית לא, לה), **וגם דיבורה היה אצלם טמא** (מאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער ארבעים ותשע ד"ה וטעם מצוה זו על דרך הפשט, 'קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה וזה שכתבנו לעיל). **והיתה יושבת בזמן נידותה בבדידות באוהל, במקום בו לא נכנס שום אדם** (רמב"ן בראשית לא, לה) **או בחדר המיוחד לה** (ידרוש שלמה' לר' שלמה שלם לפרשת תזריע מצוה דף סא ע"א ד"ה ודע שכתב בספר ברית שלום), **כמו שעשתה שרה שנאמר "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיךְ שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּאֵהָלִי"** (בראשית יח, ט) (זרע שמשון' פרשת וירא דף יט ע"ב טור ב ד"ה ואברהם ושרה). **ומטעם זה הן נקראות בשם 'נידה' משום שבני אדם היו מרחיקים אותן ריחוק גדול וימנדים' אותן לשבת בדד** (מאה שערים' על טעמי המצוות המיוחס לרקנאטי שער ארבעים ותשע ד"ה וטעם מצוה זו על דרך הפשט). **אך מכל מקום אומות העולם לא היו עושים כמו ישראל להמתין עוד שבעה ימים נקיים על מנת שלא יישאר שום שארית של טומאה באשה** (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קנט).

קודם מתן תורה נהגו חשובי הקדמונים פרישות מטומאת הנידה, כי היה מסורת בידם שיש בטומאה זו נזק אֶרְסִי המזיק בטבע (ניור הקדושי' לר' יחיאל מיכל על בראשית רבה כב, ז ד"ה וכתב היפ"ת עוד). והיו מאומות העולם בני הישמעאלים שהיו שומרים מטומאת הנידה גם בשנים מאוחרות, מחמת חומרתה והיזקה (עפ"י 'אביעיה חידות' לר' אברהם חמוי מערכת נא טו). אך במשך השנים עם ריבוי התאוות והתמעטות הדעת והתגברות הזימה באומות העולם, השתכחה מהן הרעה של טומאת הנידה (השליה הקדושי' בשער האותיות ד"ה 'בספר מנורת המאור' בשם 'מנורת המאור'). **ומכל מקום 'טומאת דם הנידה' לא כל כך שוּרָה על אף אחד מאומות העולם משום שכל נפשם מכוחות הטומאה ואין הבדל בין דם בשרם ונפשם, שאין כוחות הטומאה מטמאים אלא את הנשים הכשורות והטהורות. וכדמיון לזה הוא גופותיהם של הגויים שאינם מטמאים במיתתן, לעומת גופות הישראלים שכן מטמאים אחרי מיתתן עד שנחשבים ליאבי אבות הטומאה'. כי כאשר נפטר ישראלי מסתלקת ממנו הנשמה האצילה ואז מיד 'החיצוניים' תאבדים לטמא ולינוק מהקודש ונדבקים בגוף ששם שרתה עד כה הנשמה הקדושה** (מצודות דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה קנט).

טומאת הנידה חזקה ביותר וצריך האדם להרחיק ממנה מאוד

בגלל הזוהמא שיש באשה מחמת טומאת הנדה, הוזהר הכהן הגדול שהוא קדוש וטהור לקחת לו לאשה רק מי שעוד לא בגרה שנאמר **‘וְהוּא אִשָּׁה בְּתוּלָיָהּ יִקְחֶהּ’** (ויקרא כא, ג) (ראה גמי יבמות דף נט ע"א בשם ר' מאיר) כלומר שעדיין לא ראתה דם נידה שהוא זוהמת הנחש. **כי אם הכהן הגדול ייקח אשה שכבר ראתה דם אז הוא ייטמא את גופו על ידי 'הזוהמא' שבה, ויקרא 'בעל מום'**. ומשום כך לכתחילה נאסרה עליו גם אשה 'מוכת עץ' כלומר שנשר דם בתוליה מחמת מכה, כי היא קרובה יותר לזוהמת דם הנידה. ורק בדיעבד הותרה לו (יאשל אברהם לר' אברהם טוביאנה על טעמי המצוות מצוה לח ד"ה היא שצונו כ"ג שישא בתולה). ומחמת טומאת הנידה גזרה התורה על יולדת נקבה שתהיה טְמֵאָה כנידה במשך שבועיים – שבוע אחד עבור טומאת היולדת ושבוע אחד לבת הנולדת שגם היא תגיע לטומאת הנידה החמורה. ואילו היולדת זכר טְמֵאָה כנידה רק שבוע אחד עבור טומאת היולדת (ידברים אחדים להחיד"א דרוש כא לשבת זכור ד"ה 'ולמאן דדרשי' בשם ר' חיים ויטאל בעץ הדעת טוב). **ומחמת שהבת הנולדת היא כלי מוכן לטומאה שעתידה לצאת מגופה ואשר תִּפְּחָה את הטומאה בעולם, לכן אמרו רבותינו שהכל 'עצובים' כשנאה בת. ומשום כך גם תיקנו לברך בכל יום "שלא עשני אשה" על אף שיש נשים כשרות וצדקניות, אלא שגם הן נטמאות בימי נדתן** (ידברים אחדים להחיד"א דרוש כא לשבת זכור ד"ה 'ולמאן דדרשי').

אין טומאה חזקה בעולם כמו טומאת הנידה שהיא הקשה מכולם (זוהר פרשת שמות דף ג ע"ב ד"ה תלתא אינון דדחיון), כי עשרים וארבע מיני טומאה הטיל הנחש הקדמון שהוא הס"מ בחוה בעת שהיה עמה, והוא בסוד מה שנאמר לנחש הקדמון **‘וְאִיָּבָה אֲשִׁית בְּיָנֶיךָ וּבִינֶיךָ הָאִשָּׁה’** (בראשית ג, טו) כי התיבה **‘וְאִיָּבָה’** היא בגמטריא עשרים וארבע. ומיד אחר כך חוה ראתה דם נידה (קרבן שבת לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה כתב בוזהר פרשת אחרי מות). **וכך הוא במשך הדורות בכל פעם שאשה רואה דם נדה מתעוררות אותן עשרים וארבע רוחות הטומאה ושורות עליה** (זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה ותאנא וד"ה דתניא לא לבעי ליה, 'קרבן שבת' פרק י סימן ה ד"ה כתב בוזהר פרשת אחרי מות), **ועל ידי זה נָדַל שְׁעָרָה וצפורני ידיה** (קרבן שבת) פרק י סימן ה ד"ה כתב בוזהר פרשת אחרי מות). **ולכן כשמגיע זמן הטבילה לטהרה היא צריכה לחתוך את צפורניה עם מעט משערות הראש אשר גדלו בימי טומאתה, וכך ליתן חלק לסטרא אחרא** (זוהר פרשת אחרי מות דף עט ע"א ד"ה ותאנא וד"ה דתניא לא לבעי ליה) **שלא יקטרג עליה** (זוהר פרשת פנחס דף רמח ע"ב ד"ה 'אשכחנא בספרא' וד"ה 'ומאן איהו' רעיא מהימנא בשם ספרו של תנוד).

בנות ישראל החמירו על עצמן שאם רואות אפילו טיפת דם קטנה הן מחכות בעבורה שבעה נקיים (מצודת דוד' על טעמי המצוות להרדב"ז מצוה תנ ד"ה ועל דרך) **כדי להרחיק מעליהן את 'זוהמת הנחש'** (קרבן שבת לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה לא תחא כזאת). **וחמורה הטומאה הזאת יותר מטומאת מת, משום שכאשר יש באשה טומאת הנידה הרי 'החיצונים' יונקים ממנה בחיי חיותה בעוד הנשמה הקדושה עדיין נמצאת בה, ואדם שנטמא ממנה בטומאת הנידה נעשה משפיע לכל 'החיצונים'. אך מגופו של המת יונקים 'החיצונים' רק לאחר שכבר הסתלקה הנשמה הקדושה ונותר רק הגוף שהוא 'כלי קודש' שהיתה בו הנשמה** (אור החמה לר' אברהם אזולאי זקנו של החיד"א על זוהר פרשת שמות דף ג ע"ב ד"ה 'מסאבו מר' משה קורדוברו הוא הרמ"ק). **ומי שנמצא עם נידה הרי טומאתה מדלגת ממנה אליו שנאמר "וְאִם יִשָּׁכַב וְיִשָּׁכַב אִישׁ אֶתְהָה וְתַחַי נִדְתָּה עָלָיו וְטָמְא שְׂבָעַת יָמִים וְכָל הַמְשָׁכָב אִשָּׁר יִשָּׁכַב עִלָּיו יִטְמָא"** (ויקרא טו, כד) (זוהר פרשת שמות ג ע"ב ד"ה תלתא אינון דדחיון, 'ליקוטי כתובים' להאר"י ז"ל ספר איוב ד"ה דע כי גלגול) **וזה מזיק לו מאוד "כי רעתה רוע מדבק"** (לשון הרמב"ן ויקרא יח, יט).

לכן יש לאדם להתרחק מאשתו בימי נידותה כי אז הסטרא אחרא שותף לה ויכול למשוך את כוח הטומאה שישרה עליו (נפלאים מעשיך לר' אברהם חמוי מערכת נ"י אות ז). ועליו להיזהר בדיבור עמה כפי שרמזו בראשי תיבות הפסוק **“נְאֻלְמְתֵי דוּמְיָהּ הַחֲשִׁיתִי מְטוּב וְכַאֲבִי נְעָפָר”** (תהלים ט, א), שראשי תיבות **“נְאֻלְמְתֵי דוּמְיָהּ הַחֲשִׁיתִי”** יוצא 'נדה', להורות שצריך למעט הדיבור בזמן נידותה (השליה הקדושה שער האותיות ד"ה כמה הרחקה הזכרו, יתורת נתן וליקוטים ממחרתו דף לב ע"א ד"ה נאלמתי דומיה). **וכן לא לאכול משיירי מאכלה לפי שמצוי כי יישאר מהרוק שלה על גבי כף האכילה וכדומה, וכשהכף יגיע לקערה יעבור הרוק לשאר האוכל ונמצא שגורמת סכנה לכל בני ביתו. לכן כדאי שגם שאר בני הבית לא יאכלו מִפְּלִים שמצוי שם הרוק שלה** (קב הישר' פרק יז ד"ה והנה צריך. אמנם בַּמְּנַעַע מקלים בהרחקת שאר קרובים מהנידה). **וכן ראוי למעט בהסתכלות בה אלא לפי ההכרח, כי טומאת הנידה חופפת על האשה בימי נידותה ועל ידי הראיה הרי הוא יכול לשאוב את אותה 'הזוהמא' ותדבק הטומאה בעיניו** (קב הישר' פרק ב ד"ה וצריך שתדע) (כמובן שמייעוט הדיבור והראיה צריך להיות במתינות ולא על חשבון 'שלום בית' ועל כך נאמר וי'הקכם עֵינָיו בְּרָאשׁוֹ" (קהלת ב, יז).

מי שמתרחק מאשה נידה אז ה' שומר אותו ומאריך ימיו, אך מי שמקלקל ופוגם חלילה עם הנידה – הרי זה מתחייב בנפשו וגורם לעצמו מיתה כפי שאמר ה' "רביעית דם נתתי בכם על עסקי דם הזהרתי אתכם וכו' אם אתם מקיימים אותם מוטב ואם לאו הרינני נוטל נשמתכם" (ראה גמי שבת דף לב ע"א) (חוט של חסד' לר' אליהו הכהן מחבר 'שבט מוסר' פרשת אחרי מות ד"ה אחרי מות עפ"י הגמרא). ורמז לדבר בסמיכות של פרשת מצורע ותחילת פרשת אחרי מות, שבסוף פרשת מצורע נאמר **“וּלְאִישׁ אֲשֶׁר יִשָּׁכַב עִם טְמֵאָה”** (ויקרא טו, ג) ומיד אחר כך בתחילת הפרשה הבאה נאמר **“וַיִּדְבַּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת”** (ויקרא טו, א) **והרמז הוא כי מי שנמצא עם הטמאה האסורה מביא על עצמו את המוות** (יידו בכל' למחבר 'שבט מוסר' סימן תרפד ד"ה אחרי מות). וזה בדומה למעשה שהיה בתלמיד חכם אחד שֶׁהִקְל בשניה עם אשתו הנידה. ועל אף שהיה לבוש בבגדיו ולא עלתה במוחו של החכם מחשבת עבירה – הוא מת בקיצור ימים. **ואמר עליו אליהו הנביא "ברוך המקום שהרגו שאין לפניו מְשָׁאוּ פנים!"** (יתנא דבי אליהו רבא פרק טו, י ועי"ש כל המעשה באריכות).

המזלזל באיסור נידה מביא לעולם ילדים שיש להם נפש טמאה

ולפי הזהירות שנהר האדם בסדר הקדושה בימי נידת אשתו, כך הוא זוכה לנפש קדושה בוולד שעתידי להיוולד לו. ואם מקלקל עמה בימי הנידה הרי הוא מקבל נפש טמאה לוולד (נפלא יועץ בערך נידה) **הפגום** (ספר 'זכירה' לר' זכריה סימנר דף מו ע"ב ד"ה אמרו חז"ל תבא על אשתו). **לכן יש היום בין בני האדם הרבה בנים טיפשים, בנים משחיתים, בנים שאין אמון בהם** (נפלא יועץ בערך נידה) **בני אל זר, ילידי פשע, זרע שקר ועזי פנים שבדור המְצַרִּים עם ה'** (קרבן שבת לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה לא תחא כזאת בישראל). **וכל זה מכיון שזוהמת הנחש נמצאת באשה כל זמן שהיא שופעת דם וכוחות הטומאה משפיעים על בעלה שעמה, ואם תבוא שם נשמה באותה העת ותיפקד אשתו הרי היא תהיה מ"הכוחות**

ההם", ולכן הילדים האלו שייולדו להם יהיו עזי פנים שבדור (ימאה שערים המיוחס לרקנאטי על טעמי המצוות שער ארבעים ותשע ד"ה ועל דרך האמת, ילקוט ראובני סוף פרשת מצורע בשם הרקנאטי). וכל השפעת כוחות הטומאה ממשיכה באשה עד שיפסוק לה הדם, ואחר כך תעבור עוד שבוע ימים ותטהר במקוה טהרה (מצודת דודי על טעמי המצוות להדבי' מצוה קנט).

אשה שעברה ופשעה וקלקלה בהיותה שופעת דמים כפי שנאסר בתורה (עפ"י יתגא דבי אליהו בחלק אליהו רבא פרק יח, כ) או בימי ליבונה' שבהם סופרת שבעה ימים נקיים לטהרתה (יקרבן שבת לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה וכתב עוד בוהרה), אזי בניה יהיו בעלי מומים ויכולים להיות לה בנים חגיגים אילמים וסומים, ומהם שוטים וגם רשעים (עפ"י יתגא דבי אליהו רבא פרק יח, כ). וקלקול זה יכול להביא גם שהאשה תלד בנים מצורעים (ישפתי כהן על התורה לר' מרדכי הכהן תלמיד תלמידו של הארי"ל ז"ל בפרשת תזריע ד"ה אדם כי יהיה, ספר זכירתי לר' זכריה סימנר דף לא ע"ב ד"ה וכן מי שאינו) שאין להם טהרה לעולמים (ספר זכירתי לר' זכריה סימנר דף נז ע"ב ד"ה המשמש מטתו בשם רבינו בחיי והחוקני), וסמיכות פרשת 'תזריע' לפרשת 'מצורע' רומזת לכך (ברכת טובי על התורה לר' משה נראל הכהן סוף פרשת תזריע דף נז ע"ב טור א). ולכן כאשר דוד המלך היה חולה בצרעת הוא ביקש שהי' יתברך ירפא אותו 'חֲגִנֵי ה' כִּי אֶמְלֵל אֲנִי וְרַפְאֵנִי ה' כִּי נִבְהָלוּ עַצְמִי וְנַפְשִׁי נִבְהָלָה מֵאֵד" (תהלים ו, ג - ד), והסביר כי הטעם שהוא מבקש רפואה, לפי שנפשו פוחדת שיאמרו כי הצרעת באה עליו חלילה מעוון נדה שהיה באביו ויבואו לחשוד באביו הכשר. וזה מה שאמר 'וְנַפְשִׁי נִבְהָלָה מֵאֵד" (תהלים ו, ד) שראשי תיבות וסופי תיבות יוצא 'מִנְדָּה' (חווה דודי על התהלים לר' דוד חזן מומזר ו' ד"ה או אפשר חנינ).

כל אשה שלא טבלה לטומאתה הרי היא נידה' (דרך חכמה למהר"ל פוחוביצר נתיב כט קדושת חברית אות ב דף נז ע"ב ד"ה ועונש הבא על פנויה) ואם אדם מקלקל עמה יכול לגרום לעצמו לחוליים רבים וגם על אותו הזרע שיוולד מהנידה. ועומק הדבר לפי שכאשר מתקרב האדם אל הנידה, הרי הטומאה השורה אצלה מדלגת אליו ונשארת בכל האיברים שלו, ואז אותו זרע שיוולד ממנה באותה השעה ימשך עליו רוח טומאה. וכל ימיו יהיה הוולד הזה בטומאה כי הבניין והיסוד שלו בטומאה גדולה וחזקה יותר מכל הטומאות שבעולם (זוהר פרשת שמות דף ג ע"ב ד"ה תלתא אינון דחייק) ומזה באים עליו כל החולאים הקשים (עפ"י יאור החמה על זוהר שמות דף ג ע"ב ד"ה 'מסאבו' מהרמ"ק). לכן התורה הקדושה ציוותה על ישראל להרחיק מהנידה, כי ביקשה לקדשם ולהבדילם ולהרחיקם ולשומרם מן הנזק הגדול הזה, ובשביל שיוולדו את זרעם בקדושה (השלי"ה הקדושי בשער האותיות ד"ה 'בספר מנורת המאור', בשם מנורת המאור) ילדים טהורים וזכאים, בני אל חי (טעמי המצוות לרבינו מנחם הבבלי מצוות לא תעשה מצוה קיב) אוהבי ה' משמחי אלקים ואנשים (יקרבן שבת לר' בצלאל הדרשן פרק י סימן ה ד"ה לא תהא כזאת בישראל).

לעתיד לבוא תתבטל זוהמת הנחש ואז יפסק דם הנידה מכל הנשים

נשות ישראל לא היו טמאות בטומאת הנידה בזמן שעם ישראל הלכו במדבר סיני לאחר יציאתם מארץ מצרים, וזה היה מחמת השכינה ששרתה אז בנייהם (מדרש תנחומא פרשת מצורע אות ט. ראה 'דבש לפי' להחיד"א אות ד סימן יג, וכן 'שתי ידות' לר' אברהם חוקני פרשת תזריע דף נז ע"ב ד"ה ובה יובן מדרש), ואף על פי שעל ידי כן היה מיעוט דמים לנשות ישראל וזה היה יכול להביא למיעוט בנים ובנות, עם כל זאת הם לא נחסרו באותו הדור שום דבר בשבח ריבויים וזכו לפרות ולרבנות (ראה גמ' כתובות דף י ע"ב בשם ר' מאיר שמי 'שדמיה מרובין בניה מרובים'). ואדרבא בני ישראל הרוויחו שתמיד היו נשותיהן כשרות לבעליהן ולא היו חוששים כלל לעוון טומאת הנידה. ועל ידי כן גם כל בניהם ובנותיהם של אנשי דור המדבר היו בריאים ושלמים בגופם כי נולדו בקדושה וטהרה, ולא היה צריך לדאוג שמא יגיע לבניהם איזה 'חולי צרעת' ו'נגעים' כמו שיכול לבוא על מי שבניו ובנותיו באו מטומאת הנדה (שתי ידות לר' אברהם חוקני פרשת תזריע דף נז ע"ב ד"ה ובה יובן מדרש).

משה רבינו ראה ש'שבת אשר' עתיד לחתן את בנותיו עם הכהנים משרתי המקדש (ראה רמב"ן דברים לג, כד סוף ד"ה ברוך מבנים אשר) בזכות מה שהוא עתיד להביא שמן זית למקדש, לכן בירך את בנות 'שבת אשר' שלא יהיה להם דם נידה שנאמר 'וּכְיִמְיָךְ דְּבָאָךְ' (דברים לג, כה), כלומר שכשם שבימי ילדותן לא היה להן עדיין דם נידה, כך לא יהיה להן גם בימים שבו צפויים להיות ימי הנידה. וכך היה שבנות שבת אשר היו מותרות לבעליהן הכהנים בכל עת והיו הכהנים שמחים לפי שנשותיהם מותרות להם וכך יכלו לברך לעם את 'ברכת הכהנים' בשמחה כאשר הם מצוים. ומטעם זה משה רבינו גם בירך את שבת אשר בריבוי בנים שנאמר 'וּלְאִשְׁרָךְ אָמַר בְּרַחֵם מִבְּנֵי אִשְׁרָךְ הָיָה רְצוֹנִי אֶחָיו וְטַבַּל בְּשִׁמְוֹן רָגְלוֹ' (דברים לג, כד) כי מיעוט הדמים של 'בנות אשר' היה יכול להביא גם למיעוט בנים כי 'כל אשה שדמיה מרובין – בניה מרובים' (ראה גמ' כתובות דף י ע"ב), ובכדי לתקן זאת משה רבינו בירך את שבת אשר שיזכה לריבוי בנים (ידו בכל לר' אליהו הכהן מחבר 'שבת מוסר' וספר 'מדרש תלפיות' סימן אלף קי תכא).

ועתיד הקב"ה לבטל את זוהמת הנחש לגמרי (ימאה שערים המיוחס לרקנאטי על טעמי המצוות שער ארבעים ותשע ד"ה ועל דרך האמת) ואז יפסק דם הנידה של האשה (עפ"י 'ירכת שמואל' לאביו של מחבר 'קב השיר' סוף פרשת מצורע דף י ע"ב סוף ד"ה במדרש ילקוט) ויתבטלו 'דיני נדה' כי לא תהיה עוד אשה הרואה דמים (זכר דודי לר' דוד וכות ממודינא מאמר שלישי סוף פרק י ד"ה 'בשמרגו הלכות עירובי' בשם 'מעבר יבק'). וזה יהיה בימיו של מלך המשיח כפי שנרמז בפסוק 'וַיֵּאמֶר ה' אֱלֹקִים לְאַשָׁה מַה זֹאת עָשִׂיתָ וְתֹאמַר הָאִשָּׁה הִנְחַשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וְאָכַלְתִּי' (בראשית ג, יט), 'וְתֹאמַר הָאִשָּׁה הִנְחַשׁ הִשְׁיֵאֲנִי וְאָכַלְתִּי' – סופי תיבות 'שילה', שכך נאמר על המשיח 'עַד כִּי יָבֹא שִׁלְהָ וְלוֹ יִקְרָת עַמִּים' (בראשית מט, ה) והכוונה למלך המשיח שהמלוכה שלו (כמוכר ברש"י בראשית מט, ה) וזה רומז כי זוהמת הנחש תמשיך עד ימות המשיח ואז תפסק, כאשר ה' יעביר את רוח הטומאה מן הארץ (אגרא דכלה' למחבר 'בני יששכר' בפרשת בראשית ד"ה האשה הנחש). וכל מי שנשמר עד אז מאיסור הנידה עתיד לזכות ולקבל את פני השכינה (זוהר פרשת בשלח דף סא ע"ב ד"ה ולקבל ארבעה אליו) כי נשגב ה' לבדו ביום ההוא (אגרא דכלה' למחבר 'בני יששכר' בפרשת בראשית ד"ה האשה הנחש) במהרה בימינו, אמן.

העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת איש החייד אהרן בן שמש עמיתים: עמיתים בן אסתר , ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת: אליהו בן גוהר זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.
העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.
העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.	העלות עם ליליית נשמת: העלות עם ליליית נשמת עליזה בת יפה זייל ת.נ.צ.ב.ה.

לחפצה ותרומות עבור ההדפסה: 052-7675933
alon.torat.haim@gmail.com